

การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

The use of Guidance Activities to Develop Public Mind of Mattayomsuksa 4 Students

ระเวียง ดอนศรีชา (Rawiang Donsricha)*

สุวรี ศิวะแพทย์ (Suwaree Sivabaedya, Ph.D.)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Design) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวพัฒนาจิตสาธารณะก่อนและหลังการทดลอง และเพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนหนองสองห้องวิทยา ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 42 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 38 คน กลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ จำนวน 12 ครั้ง โดยทำการทดลองสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที เป็นเวลา 4 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวัดจิตสาธารณะ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 45 ข้อ วัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ 3 ด้าน ดังนี้ ด้านการใช้ ด้านการถือเป็นหน้าที่ และด้านการเคารพสิทธิ ด้านละ 15 ข้อ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.86 และ 2) กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ มีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ มีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Abstract

The design of this research was a Quasi-experimental design. The objectives of this study were: 1) to compare Mattayomsuksa 4 Students' public mind for participating in guidance activities before and after experiment, and 2) to compare public mind of students participating in the guidance activities for developing public mind, and those who didn't participating in guidance activities for developing public mind. The samples were Mattayomsuksa 4 students studying during the second semester 2010 school year,

คำสำคัญ: กิจกรรมแนะแนว จิตสาธารณะ

Keywords: Guidance Activities, Public Mind

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Nongsonghongwittaya School, selected by Simple Random Sampling. They were assigned into experimental group for 42 persons, and control group for 38 persons. The experimental group participated in guidance activities for developing public mind for 12 sessions, 3 times a week, 60 minutes each time, 4 weeks. The control group participated in regular instructional activity. The instrument using in this study were: 1) the Public mind Scale as 4 Level Rating Scale, 45 items, measuring 3 aspects of public awareness behavior as : the usage aspect, the function aspect, and the right respectfulness, 15 items each aspect, including reliability coefficient = 0.86, and 2) the guidance activities for developing public mind developed by the researcher. The statistic using for data analysis was the t-test. The research findings found that: 1) The posttest average score was significant higher than the pretest average score at .01 level, and 2) the experimental group's average score in public mind was significantly higher than those of control group at .01 level.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมคุณภาพ คือ สังคมที่ยึดหลักความสมดุลพอดีและพึ่งตนเองได้ ทุกคนควรมีโอกาสและความเสมอภาค ที่จะพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ เพื่อเป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกสาธารณะและมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีเมืองและชุมชนน่าอยู่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545) จิตสาธารณะเป็นลักษณะสำคัญของการเป็นพลเมืองดีของประเทศ เพราะบุคคลที่มีจิตสาธารณะจะเป็นผู้ที่ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติส่วนรวมของสังคมและตระหนักในสิทธิของตนเองไม่ล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น (ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ, 2546) การส่งเสริมให้บุคคลมีจิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้บุคคลตระหนักในคุณค่าของตนเองและส่วนรวม

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552) ได้สรุปถึงปัญหาจากการขาดจิตสาธารณะที่อยู่ใกล้ตัวเราตลอดเวลาที่ทุกคนต้องตระหนัก เช่น ปัญหายาเสพติด ซึ่งเกิดจากความเห็นแก่ตัวของผู้ชาย ไม่นึกถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อสังคมโดยรวม ปัญหาการปล่อยน้ำเสียออกจากโรงงาน โดยไม่ผ่านการบำบัด ทำให้เกิดความเสียหายต่อการเกษตรและชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ปัญหาการจอดรถยนต์โดยไม่ดับเครื่องยนต์ ทำให้เกิดควันพิษโดยเฉพาะเมืองใหญ่ ปัญหาทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลาย ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน

ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง ทำให้เกิดปัญหาด้านการเลี้ยงดูให้เป็นเด็กที่มีคุณภาพ ซึ่งต้องเป็นผู้ใหญ่ในการพัฒนาสังคมในอนาคต ปัญหาการใช้ทางเท้าสาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนตัว โดยไม่คำนึงถึงส่วนรวม เช่น ร้านค้าต่าง ๆ ในเมืองใหญ่ ซึ่งทำให้ผู้สัญจรไปมาไม่มีทางเดินและอาจเกิดอุบัติเหตุได้เมื่อต้องลงไปเดินในถนน ปัญหาการทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง ทำให้เน่าเสีย เป็นมลภาวะทางน้ำ สัตว์น้ำถูกทำลาย และใช้ในการอุปโภคบริโภคไม่ได้ ปัญหาการฉีดสารเร่งเนื้อแดงในสัตว์เลี้ยง โดยเฉพาะสุกร ซึ่งมีผลต่อโรคภัยไข้เจ็บในมนุษย์ เช่น โรคเมะเร็ง เป็นต้น ปัญหาการดื่มสุรา การขับขี่ยานยนต์และรถจักรยานยนต์ ในวันเทศกาลต่าง ๆ ทำให้เกิดอุบัติเหตุสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจำนวนมาก ปัญหาดังกล่าวนับว่าเป็นผลจากการขาดจิตสาธารณะทั้งสิ้น ดังนั้น จิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดกับทุกคนในสังคมทั้งในระดับโลกและระดับประเทศ และระดับตัวบุคคลที่ต้องหันมาให้ความสำคัญและตระหนักในสิ่งนี้อย่างเร่งด่วนการสร้างคนให้มีจิตสาธารณะ จึงมีความสำคัญต่อบุคคล องค์กร สังคม และประเทศชาติอย่างมาก ถ้าเราสามารถปลูกฝัง ส่งเสริม หรือพัฒนาให้คนมีจิตสำนึกสาธารณะ ด้วยวิธีการต่าง ๆ จะทำให้คนในชาติมีจิตใจที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน อาสาดูแลรับผิดชอบสมบัติส่วนรวม มีการใช้สมบัติส่วนรวมอย่างเห็นคุณค่า ใช้อย่างทะนุถนอม รู้จักการแบ่งปันโอกาสในการใช้ของส่วนรวมให้ผู้อื่น ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด

การทำลายสาธารณะสมบัติต่าง ๆ จะลดลง การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องก็จะลดลง ซึ่งการสร้างและปลูกจิตสาธารณะให้แก่คนในชาติ ให้มีความรักความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อคนอื่นและสังคมโดยรวม การมีคุณธรรมจริยธรรม การมีจิตที่คิดสร้างสรรค์เป็นกุศล และมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คิดในทางที่ดีไม่ทำลายเบียดเบียนบุคคล สังคม วัฒนธรรม ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อคนส่วนใหญ่มีจิตสาธารณะจะนำไปสู่สังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง สงบสุข และมีการพัฒนาที่ยั่งยืนอารยประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ให้ความสำคัญกับการสร้างเด็กให้มีจิตสาธารณะ ในระดับสถานศึกษา จิตสาธารณะนับได้ว่าอยู่ในความสนใจของนักการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องอย่างมาก โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 ว่า คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก โดยคนไทยต้องเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ตัวบ่งชี้คือ กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิต และการพัฒนาสังคม ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว ทักษะทางสังคมคุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก โดยมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน รวมถึงการรู้จักรักษามรดกประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ ซึ่งต่อมากกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญกับการมีจิตสาธารณะ ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การรู้จักดูแลของส่วนรวม รวมถึงรู้จักการรักษามรดกประโยชน์ของส่วนรวมและของประเทศชาติ โดยให้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด “จิตสาธารณะ” เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 1 ใน 8 ข้อ ที่สถานศึกษาต้องเน้น โดยสถานศึกษาต้องมีชั่วโมงให้เด็กทำกิจกรรมสาธารณะ รวม 165 ชั่วโมง คือประถมศึกษาปีที่ 1-6 จะต้องทำกิจกรรม 60 ชั่วโมง มัธยมศึกษาตอนต้น 45 ชั่วโมง มัธยมศึกษาตอนปลาย 60 ชั่วโมง โดยหวังให้นักเรียนได้ซึมซับสิ่งดี ๆ จากการทำกิจกรรมและเป็นนิสัยติดตัวไปจนโต เพราะถ้าสังคมมีคนที่มียุติธรรมมาก ๆ คนในสังคมมีความเห็นอกเห็นใจกัน จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

จากความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาตามที่กล่าวมา ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน สังเกตพบว่า มีนักเรียนจำนวนหนึ่งมีลักษณะนิสัยที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ไม่ดูแลรักษาของส่วนรวมโดยนำปากกาลบคำผิดมาขีดเขียนบนโต๊ะ นักเรียนนั่งโยกทำให้เก้าอี้ขาหักเกิดการชำรุดเสียหาย คนอื่นไม่มีโอกาสได้ใช้ การใช้ของส่วนรวมอย่างสิ้นเปลือง เปิดไฟ เปิดพัดลม เปิดน้ำทิ้งไว้ ไม่ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวม ไม่ทำเวรประจำวัน ถึงขยะเต็มไม่นำไปเท นำหนังสือจากห้องสมุดไปอ่านไม่นำไปเก็บไว้ที่เดิม ไม่รู้ลำดับก่อนหลังในการใช้ของส่วนรวม การซื้ออาหารรับประทานไม่เข้าแถวหรือลัดคิว เป็นต้น พฤติกรรมดังกล่าวอาจถือได้ว่านักเรียนขาดจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวม ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยได้พบเห็นอยู่เสมอส่งผลให้ครูผู้สอนและเพื่อนๆ นักเรียน มีทัศนคติไม่ดีต่อนักเรียนเหล่านั้น เพราะทำให้ครูต้องคอยควบคุมดูแลว่ากล่าวตักเตือนอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้อาจทำให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่ไม่ดีติดตัวไปและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มีคุณภาพ เกิดผลกระทบเสียหายต่อบุคคล องค์กร สังคม ประเทศชาติ และระดับโลกต่อไป ปัญหาเหล่านี้สมควรอย่างยิ่งที่จะได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อปลูกจิตสำนึกให้มีจิตสาธารณะต่อคนอื่นโดยรวม ซึ่งจะนำไปสู่สังคมที่สงบสุข และมีการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน ในฐานะพลเมืองและพลโลก ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

คำถามในการวิจัย

กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะสามารถช่วยพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนให้สูงขึ้นได้หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ก่อนและหลังการทดลอง

2. เพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ มีจิตสาธารณะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ มีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. จิตสาธารณะ (Public Mind) หมายถึง ลักษณะการแสดงออกของนักเรียนที่รู้จักใช้ รักษา ดูแล เอาใจใส่ต่อสมบัติของส่วนรวม ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของสังคม โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้านดังนี้

1) **ด้านการใช้** หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนในการใช้ของส่วนรวม การรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาด การไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณะสมบัติในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เกิดการชำรุดเสียหาย โดยแสดงออกดังนี้

(1) การดูแลรักษาของส่วนรวม ใช้ของส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่

(2) ลักษณะการใช้ของส่วนรวม รู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดและทะนุถนอม

2) **ด้านการถือเป็นหน้าที่** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ โดยแสดงออกดังนี้

(1) การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อส่วนรวม

(2) การรับอาสาที่จะทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม

3) **ด้านการเคารพสิทธิ** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น โดยการแสดงออกดังนี้

(1) การไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นมาเป็นของตนเอง

(2) การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นสามารถใช้ของส่วนรวมนั้น

การวัดจิตสาธารณะของนักเรียนผู้วิจัย ใช้แบบวัดจิตสาธารณะ ซึ่งพัฒนามาจาก เจษฎา หนูรุ่น (2551) เป็นแบบวัดจิตสาธารณะ จำนวน 45 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ซึ่งในแบบวัดจิตสาธารณะใช้เกณฑ์การให้คะแนน คือ เป็นประจำ บ่อยครั้ง นาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ ซึ่งเป็นแบบสถานการณ์ต่าง ๆ

2. **กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ** หมายถึง กิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการปรับพฤติกรรมทางปัญญา (Cognitive Behavior Modification) ซึ่งมีโครงสร้างกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะครอบคลุมองค์ประกอบของจิตสาธารณะทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการใช้ ด้านการถือเป็นหน้าที่ ด้านการเคารพสิทธิ ทำการทดลองจำนวน 12 ครั้ง ครั้งละประมาณ 60 นาที เป็นเวลา 4 สัปดาห์ โดยเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกกิจกรรมที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น นักเรียนร่วมเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Design) โดยมีการทดสอบ 2 ครั้ง คือการทดสอบก่อนและหลังของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (Control group pretest-posttest design) ตามแบบแผนการทดลองของ ศิริพงษ์ เสงี่ยม (2547) เขียนเป็นสัญลักษณ์รูปแบบการทดลอง ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	O_{E1}	X	O_{E2}
C	O_{C1}		O_{C2}

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

E แทน กลุ่มทดลอง

C แทน กลุ่มควบคุม

X แทน กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิต

สารบัญ

O_{E1} แทน การทดสอบก่อนการทดลองของ
กลุ่มทดลอง

O_{E2} แทน การทดสอบหลังการทดลองของ
กลุ่มทดลอง

O_{C1} แทน การทดสอบก่อนการทดลองของ
กลุ่มควบคุม

O_{c2} แทน การทดสอบหลังการทดลองของ
กลุ่มควบคุม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) **ประชากร** คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนหนองสองห้องวิทยา อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 6 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 259 คน

2) **กลุ่มตัวอย่าง** คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนหนองสองห้องวิทยา จำนวน 6 ห้องเรียน ที่ได้ทำแบบวัดจิตสาธารณะ ซึ่งมี 2 ห้องเรียนที่คะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลากเลือก

นักเรียน 1 ห้องเรียน เป็นกลุ่มทดลอง และนักเรียน
1 ห้องเรียน เป็นกลุ่มควบคุม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรต้น (Independent Variable)

คือ กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ
จิตสาธารณะ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือใน

การทดลอง 2 ประเภท ประกอบด้วย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดจิตสาธารณะผู้วิจัยได้พัฒนามาจาก เกษภาณุรัตน์ (2551) เป็นแบบวัดจิตสาธารณะ จำนวน 45 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ซึ่งในแบบวัดจิตสาธารณะใช้เกณฑ์การให้คะแนน คือ เป็นประจำ บ่อยครั้ง นาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ ซึ่งเป็นแบบสถานการณ์ต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือมาคัดเลือกข้อคำถามที่มีความสอดคล้องครอบคลุมกับนิยามศัพท์เฉพาะและนำมาปรับข้อความให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ 3 ด้าน คือ ด้านการใช้ ด้านการถือเป็นหน้าที่ ด้านการเคารพสิทธิ ซึ่งทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดจิตสาธารณะ โดยวิธีหาค่าโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดจิตสาธารณะทั้งฉบับเท่ากับ 0.86

ตัวอย่างแบบวัดจิตสาธารณะของนักเรียน

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยทำ
(0)	เมื่อข้าพเจ้าเคลื่อนย้ายโต๊ะหรือเก้าอี้ในห้องเรียนเพื่อทำงานกลุ่มเมื่อทำงานเสร็จแล้วข้าพเจ้าจัดเก็บเข้าที่ให้เหมือนเดิม				
(00)	เมื่อใช้คอมพิวเตอร์เสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะเก็บเมาส์และแป้นพิมพ์เข้าที่				
(000)	เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าเก็บภาชนะไปวางไว้ที่รองรับ				

2) เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน คือ กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรมทางปัญญา การจัดกิจกรรมแนะแนว และองค์ประกอบของจิตสาธารณะทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการใช้ ด้านการถือเป็นหน้าที่ ด้านการเคารพสิทธิ นำแนวคิดที่ได้มาสร้างกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน โดยจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะให้กับกลุ่มทดลอง จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 3 ครั้ง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนผู้วิจัยใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การอภิปรายกลุ่ม การศึกษาค้นคว้าอย่าง การใช้สถานการณ์จำลอง มีลำดับการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรม และขั้นสรุป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) **ก่อนการทดลอง** ผู้วิจัยคัดเลือกนักเรียนจากประชากรเพื่อเข้ากลุ่มตัวอย่างโดยให้นักเรียนทั้งหมดทำแบบวัดจิตสาธารณะ ซึ่งมี 2 ห้องเรียนที่คะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลากเลือก

นักเรียน 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และนักเรียน 1 ห้องเรียน เป็นกลุ่มควบคุม

2) **ขั้นการทดลอง** ให้กลุ่มทดลองเข้าร่วมการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ โดยผู้วิจัยดำเนินการทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่มและให้นักเรียนที่เป็นสมาชิกกลุ่มร่วมกิจกรรมทั้งหมด 12 ครั้ง ในระหว่างวันที่ 31 มกราคม 2554 - 28 กุมภาพันธ์ 2554 ส่วนกลุ่มควบคุมเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนตามปกติ

3) **หลังการทดลอง** เมื่อดำเนินการทดลองเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้ทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบวัดจิตสาธารณะทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นแบบวัดจิตสาธารณะฉบับเดียวกันกับที่ใช้วัดก่อนการทดลอง นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบและอภิปรายผลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนจิตสาธารณะของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง โดยใช้การทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกรณีก่อนและหลังการทดลองไม่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

2) ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนจิตสาธารณะของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย กรณีกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระแก่กัน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยดังแสดงในตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนจิตสาธารณะก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของกลุ่มทดลอง

การทดลอง	X	S.D.	n	ΣD	ΣD^2	t
ก่อน	91.62	10.33	42	897	20785	21.967**
หลัง	112.98	8.13	42			

**P < .01s

จากตารางที่ 1 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ

มีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนจิตสาธารณะก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ชั้นการทดลอง	กลุ่มตัวอย่าง	n	X	S.D.	t
ก่อนทดลอง	กลุ่มทดลอง	42	91.62	10.33	0.44
	กลุ่มควบคุม	38	92.47	8.33	
หลังทดลอง	กลุ่มทดลอง	42	112.98	8.13	6.27**
	กลุ่มควบคุม	38	100.21	10.03	

**P < .01

จากตารางที่ 2 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

หลังจากการทดลองพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะมีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 คือ นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ มีจิตสาธารณะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ เช่น การอภิปรายกลุ่ม การศึกษารณคดีตัวอย่าง การใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งในการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการจัดกิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมครั้งที่ 2, 6 ใช้กรณีตัวอย่างและกระบวนการกลุ่ม กิจกรรมครั้งที่ 3-4, 7-8 ใช้กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมครั้งที่ 5 ใช้กรณีตัวอย่างจากเหตุการณ์จริง (ภาพข่าว/วิดีโอ/น้ำท่วม) และกระบวนการกลุ่ม กิจกรรมครั้งที่ 9 ใช้สถานการณ์จำลอง กิจกรรมครั้งที่ 10-11 ใช้กรณีตัวอย่างจากสภาพจริง (การสำรวจดูสถานที่ สิ่งของ ที่เป็นของใช้ส่วนรวมในโรงเรียน และมีนักเรียน บางคนบางกลุ่มนำมาเป็นของตนเอง) และกระบวนการกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนเกิดการปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมด้านการมีจิตสาธารณะเพิ่มสูงขึ้นครอบคลุม องค์ประกอบของจิตสาธารณะทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการใช้ ด้านการถือเป็นที่ และด้านการเคารพสิทธิ เนื่องจาก กิจกรรมดังกล่าวข้างต้นไม่จำเป็นจะเป็นการอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง ตลอดจนกระบวนการกลุ่ม ล้วนทำให้ผู้เรียนได้ตระหนักในสิ่งที่ตนทำ ผ่าน การแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น เกิดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาสภาพจริงจากกรณีศึกษา ซึ่งน่าจะส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากตัวแบบ โดยการเปรียบเทียบตัวเองกับตัวแบบเพื่อนำมาสู่การ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม นอกจากนี้ผู้เรียนคงได้ฝึก ประสบการณ์จากสถานการณ์จำลอง ซึ่งจะช่วยให้เกิด ทักษะได้ดี ส่วนกระบวนการกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิด ความมั่นใจมากขึ้นในการปรับเปลี่ยนตนให้เหมาะสมกับ บริบทและสอดคล้องกับพัฒนาการของวัยรุ่นที่ต้องการ การยอมรับจากกลุ่ม ในทำนองเดียวกันยังเป็นไป ตามแนวคิดของทฤษฎีการปรับพฤติกรรมทางปัญญา (Cognitive Behavior Modification) ที่กล่าวไว้ว่า การปรับ พฤติกรรมทางปัญญาซึ่งเป็นกระบวนการเปลี่ยนพฤติกรรม ภายนอกโดยการเปลี่ยนความคิด การตีความ การตั้งข้อ สันนิษฐาน (Kazdin, 1978 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2543) ซึ่งแสดงให้เห็นได้จากผลการจัดกิจกรรมครั้งที่ 2 เหตุเกิดเพราะใคร หลังจากการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยสังเกต พบว่า นักเรียนเกิดการปรับเปลี่ยนความคิดจนตระหนัก ถึงการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมก่อให้เกิดพฤติกรรมใน

ทางที่ดี และสามารถตีความรวมทั้งตั้งข้อสันนิษฐานได้ว่า จะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้มีการปฏิบัติ ที่ดีด้านการใช้ของส่วนรวม ได้แก่ การไม่ทำลายสิ่งของ สาธารณะทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ หนังสือในห้องสมุด เป็นต้น กิจกรรมครั้งที่ 3-4 ขาดจิตสาธารณะ สุภาพะโลกร้อน ส่งผลให้นักเรียนตระหนักถึงภาวะโลกร้อน ซึ่งเป็นปัญหา สำคัญที่สุดที่ทุกคนจะต้องให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์ที่นักเรียน จะต้องคำนึงถึงและปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างคนอื่น ใน การทิ้งขยะให้ถูกที่ และการไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมครั้งที่ 5 น้ำท่วม แพนน้ำใจ ซึ่งได้จัดกิจกรรมให้ นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงความรู้สึกของผู้ที่ได้รับ ความเดือดร้อน หลังจากการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยสังเกต พบว่า นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง เช่น อาสาสมัครจัดตั้งกลุ่มรับบริจาคสิ่งของช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยน้ำท่วม และมีนักเรียนจำนวนมากมีน้ำใจ ร่วมบริจาคเงินและสิ่งของด้วย แสดงให้เห็นว่า การจัด กิจกรรมครั้งนี้สามารถปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรม ของนักเรียนให้มอบคุณภาพในการช่วยเหลือคนอื่นและ ช่วยเหลือสังคมตามกำลังความสามารถของตนเอง กิจกรรมครั้งที่ 9 ใช้ของส่วนรวมเป็น เห็นใจผู้อื่น และ กิจกรรมครั้งที่ 10-11 สมบัติส่วนรวม ร่วมกันใช้ ซึ่งได้ จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ตระหนักถึงการใช้ของส่วนรวม และการเคารพสิทธิของผู้อื่นในการใช้ของส่วนรวมร่วมกัน ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง และเปิดโอกาสให้ ผู้อื่นใช้ของส่วนรวมร่วมกันมากขึ้น เช่น อุปกรณ์กีฬา คอมพิวเตอร์ โต๊ะหินอ่อน รวมทั้งการเคารพสิทธิผู้อื่น รู้จักการเข้าแถวซื้ออาหาร การใช้บริการห้องสมุด การจอดรถจักรยานยนต์อย่างเป็นระเบียบ เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โกวิท พงษ์ภักดี (2553) ที่ศึกษาการใช้โปรแกรมการฝึกคิดแบบโยนิโสมนสิการ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยพบว่านักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกคิดแบบ โยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะหลังการทดลอง มีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนทดลองและมีคะแนน

จิตสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับเด็ก และเยาวชนนั้น มีวิธีการที่แตกต่างหลากหลาย แต่ส่วนใหญ่แล้วจะยึดหลักการของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางปัญญาเป็นหลัก โดยมีความเชื่อพื้นฐานที่ว่ากระบวนการปัญญามีผลต่อพฤติกรรม สามารถกระทำได้โดยการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญา

ผลการวิจัยพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 คือ นักเรียนที่ได้เข้ากิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะมีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีในการพัฒนาจิตสาธารณะของ Bloom (1956 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552) ซึ่งกล่าวไว้ว่า สำนึกเป็นผลลัพธ์ทางด้านจิตใจของมนุษย์ที่ก่อรูปขึ้นได้จากกระบวนการเรียนรู้ของคน ซึ่งกระบวนการเรียนรู้นี้มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ คุณลักษณะด้านพุทธิพิสัย หมายถึง การได้รับรู้ (Cognitive) หรือการมีประสบการณ์ตรงกับสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมผ่านประสาทสัมผัสต่าง ๆ ทำให้บุคคลรู้จักและระลึกถึง มีความเข้าใจ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ได้ และนำไปสู่การก่อรูปของคุณลักษณะด้านจิตพิสัย ซึ่งหมายถึง ความรู้สึก (Affective) ผู้วิจัยสังเกตพบว่านักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะได้ให้ความสนใจหรือใส่ใจในและมีปฏิกิริยาตอบสนองกับสื่อ/อุปกรณ์ การแสดงความคิดเห็น การสะท้อนความรู้สึกของตนเอง และการร่วมอภิปรายกลุ่มได้เป็นอย่างดี จนก่อให้เกิดลักษณะพฤติกรรม การนำความรู้สึกหรือสิ่งที่ได้เห็นคุณค่านั้นไปสู่การปฏิบัติ เช่น การตระหนักถึงและเข้าใจความรู้สึกของผู้ที่ได้รับ ความเดือดร้อนจากน้ำท่วมส่งผลให้นักเรียนหาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือต่อไป ซึ่งการเห็นคุณค่า การจัดระบบของคุณค่า และสร้างเป็นคุณลักษณะนิสัยที่นำไปสู่คุณลักษณะด้านทักษะพิสัย ซึ่งหมายถึง พฤติกรรม

(Behavior) หรือการแสดงออกที่จะสามารถสังเกต รูปแบบความประพฤติได้อย่างชัดเจนที่เรียกว่า บุคลิกภาพ จิตสำนึกของบุคคลจึงเป็นผลจากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ภายหลังจากการมีประสบการณ์ตรงกับสิ่งเร้า การรับรู้ในส่วนนี้ได้ก่อรูปขึ้นในจิตใจของบุคคลในรูปของความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม เป็นคุณลักษณะทางจิตที่ก่อรูปผ่านกระบวนการทางปัญญา เป็นปฏิกิริยาตอบสนองต่อปรากฏการณ์ทางสังคม จากการใช้แนวคิด ทฤษฎีนี้จัดกิจกรรมให้กับนักเรียน จำนวน 12 ครั้ง จึงส่งผลให้นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้จนก่อรูปให้เกิด การพัฒนาพฤติกรรมด้านการมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ รวมทั้งการใช้เทคนิควิธีการในการนำมาใช้ในการจัด กิจกรรมแนะแนวหลายรูปแบบและทำได้หลายวิธี ซึ่ง นงลักษณ์ ประเสริฐ และคณะ (2553) ได้สรุปไว้ว่า ในการเลือกเทคนิคหรือวิธีการใดที่จะเหมาะสมสำหรับนักเรียน ห้องใด กลุ่มใด และจะทำให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้ เพียงใดนั้น ครูแนะแนวจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบในการเลือกใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของ นักเรียน จำนวนนักเรียนในห้อง วัตถุประสงค์ในการจัด กิจกรรมแนะแนว ตลอดจนคุณลักษณะที่จะพัฒนาใน ตัวบุคคล อีกทั้งยังต้องคำนึงถึง ความชำนาญในการใช้ เทคนิคหรือวิธีการดังกล่าวของครูแนะแนวเอง และ สิ่งสำคัญยิ่งก็คือ เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ ควรจะเอื้อ ประโยชน์ให้กับนักเรียนมากที่สุด จากผลการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2546) ที่ได้สรุปแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมซึ่งนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาจิตสาธารณะได้คือ การจูงใจให้ผู้เรียนปฏิบัติ โดยการช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ เห็นคุณค่า รับรู้ความสามารถ ของตนเอง เรียนรู้วิธีการกำกับตนเอง และเห็นผลที่ นำพึงพอใจของการปฏิบัติ การลงมือกระทำหรือปฏิบัติ ช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ สังเกตการกระทำของตนเอง โดยให้ผู้เรียนได้ข้อมูลป้อนกลับ และให้ผู้เรียนได้เทียบเคียง การกระทำของตนกับภาพในความคิด ซึ่งสอดคล้องกับ เจนตจุฬา คำดี (2553) ที่ศึกษาผลของการใช้โปรแกรม สถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านพระบาททำเรือผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมสถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ มีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมสถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษาในครั้งนี้ สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะสามารถพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีการปรับพฤติกรรมทางปัญญา เทคนิคการจัดกิจกรรมแนะแนวและวิธีการพัฒนาจิตสาธารณะมาปรับประยุกต์เข้าด้วยกัน เพื่อให้การจัดกิจกรรมได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวในด้านให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งครอบคลุมถึงขอบข่ายการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านชีวิตและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น รักยสิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีการกระทำที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจที่ได้ทำในสิ่งที่ถูกต้อง และเข้าใจในความหมายที่แท้จริงของสิ่งที่ตนทำ ซึ่งจะ使人เกิดจิตสาธารณะที่ยั่งยืนได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากการวิจัยในครั้งนี้ การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในระยะเริ่มต้น ผู้วิจัยต้องคอยควบคุมกำกับดูแลให้นักเรียนทำกิจกรรมตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด และเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมผู้วิจัยต้องทบทวนสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนเกิดการพัฒนาด้านจิตสาธารณะทุกครั้ง ดังนั้นก่อนการจัดกิจกรรมจึงควรสร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นความสำคัญในการพัฒนาจิตสาธารณะเพิ่มมากขึ้น

2. หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะแล้ว ควรมีการพัฒนาจิตสาธารณะอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามผลของพฤติกรรมที่แสดงออกเกี่ยวกับจิตสาธารณะว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร พฤติกรรมที่ได้รับการพัฒนามีความคงทนหรือไม่

3. จากการวิจัยในครั้งนี้ ครูผู้สอนหรือครูแนะแนว ควรนำกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ และสามารถไปพัฒนาใช้อย่างต่อเนื่องต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะสามารถพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ จึงควรมีการพัฒนากิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้านอื่น ๆ

2. จากการสังเกตและจากการเก็บข้อมูลของผู้วิจัย นักเรียนบางคนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะมีการพัฒนาจิตสาธารณะได้ไม่ดีเท่าที่ควร จึงควรมีการศึกษาปัจจัย/ความสัมพันธ์ ขององค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อการสร้างจิตสาธารณะ เช่น สภาพครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

3. ควรมีการวิจัยติดตามผล ความคงทน ภายหลังจากการพัฒนาจิตสาธารณะ ด้วยกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ในเรื่องผลของพฤติกรรม และระยะเวลา เป็นต้น

4. การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนทำได้หลายวิธี จึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบวิธีการพัฒนาจิตสาธารณะด้วยการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะกับการใช้เทคนิควิธีการอื่น ๆ เช่น การใช้โปรแกรมฝึกคิดแบบโยนิโสมนสิการ การใช้กระบวนการกลุ่ม การใช้สถานการณ์จำลอง การสร้างตัวแบบ เป็นต้น เพื่อศึกษาหาวิธีการที่ดีและเหมาะสมที่สุดในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนให้สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- โกวิทย์ พงษ์ภักดี. (2553). **การใช้โปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและ
การให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เจนต์จุฬา คำดี. (2553). **ผลของการใช้โปรแกรมสถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพระบาทท่าเรือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
จิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เจษฎา หนูรุ่ง. (2551). **ปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตในสังกัด
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการ
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). **สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ**. กรุงเทพฯ: บริษัท วี พรินท์ (1991) จำกัด.
- ทศนา แคมมณี. (2546). **การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม: ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: บริษัท
เมธีทิสส์ จำกัด.
- นงลักษณ์ ประเสริฐ และคณะ. (2553). **ชุดฝึกอบรมแนะแนว โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติ
การไทยเข้มแข็ง**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ. (2546). **รูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ :
การศึกษาระยะยาว**. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2547). **การวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่เก้า 2545-2549**. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Bloom, B.S. (1956). **Taxonomy of Educational Objectives**. New York : David Mckay.
- Kazdin, A.E. (1978). **History of behavior modification : Experimental foundations of contemporary
research**. Baltimore, MD: University Park Press.